

Johan Exner: 400 danske landsbykirker. (Gyldendal, 1968). 144 s. 21 kortblade.

En ganske populær omtale af 400 kirker på 144 sider. Der indledes med en oversigt over kirkebyggeriets historie fra de ældste tider til 20. årh., og der slutes dels med et lille leksikon, dels med en række gode kortblade for hele landet, der viser de omtalte kirkers placering. Bogen er udstyret med fortræffelige billeder (og et ikke mindre fortræffeligt omslag). Bogen vil være nyttig for den historisk interesserede, der ellers ikke er særlig interesseret i kirkearkitektur, men alligevel undervejs vil orientere sig lidt også på det område.

Vagn Dybdahl

P. Klæstrup: Det forsvundne København. (Forlaget ZAC, 1967). 45 + 16 + 20 p!ancher.

Det er et fotografisk optryk af Klæstrups kendte tegninger af livet i København i 19. århundredes første halvdel. De udkom i årene 1877-79 og er ingenlunde samtidige, enkelte når tilbage til årene før Klæstrups fødsel i 1820; disse sidste kan næppe med rette komme ind under undertitlen: Minder fra de gode gamle dage. Sammen med Gamborgs tegninger i Davidsens »Fra det gamle Kongens København« har Klæstrups billeder imidlertid præget manges indtryk af Frederik VI's hovedstad, og bortset fra det lune, der er over dem, siger de næppe mere, end hvordan den generation, der så voldene falde, erindrede sig den gamle by.

Vagn Dybdahl

Danmarks Kirker. Århus amt. 1. bind, 1. hæfte. (1968). 96 s.

Efterhånden som det store værk skrider frem, må man mere og mere beundre den sikkerhed, hvormed redaktionen har lært at lægge stoffet til rette, så der er ikke grund til at beklage, at afsnittet om Århus amt fremkommer så sent, fordi man har kunnet nyde godt af erfaringerne, de foregående bind har bragt. Indledningen med sin sikkert nødvendige fagordbog viser, at man bestræber sig for at gøre stoffet tilgængeligt for andre end fagfolk, og den omhyggelige kildefortegnelse giver sikkerhed for, at ethvert resultat kan efterprøves af læseren. Som allerede berørt i tidligere anmeldelser behandler værket mange forskellige ting i beskrivelsen af kirkernes bygninger og inventar, og suppleret med den nye udgave af Traps Danmark foreligger der nu en ny og grundigere publikation af landets topografi med dets faste og flyttelige mindesmærker, som længe har været tiltrængt.

I modsætning til Ribe og Viborg var kirken kun svagt repræsenteret i Århus, hvor hverken sognedelingen eller ordensgejstligheden var stor. Lokale særtræk har formodentlig gjort sig gældende. Den gamle vikingeby lige nord for åmundingen synes kun at have haft en kirke, den nuværende domkirkes forgænger, men allerede tidligt i middelalderen må den første domkirke af sten være blevet bygget, den der senere blev overladt dominikanerne, der rejste deres kloster ved den, og ikke meget yngre har set. Olufs kirke været. Byen er åbenbart hurtigt vokset uden for vikingestadens snævre areal, men så standse udvidelsen. Bortset fra set. Karens gård og Helligåndshuset, der var faste led af den yngre middelalders